

Motion till riksdagen 2025/26:1021

av **Magnus Jacobsson (KD)**

Översyn av lagen avseende rätten att äga ren

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över nuvarande lagstiftning avseende renhållning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Idag gäller följande rätt avseende ägande av renar:

- Renskötselrätt: Denna rätt ger samer som är medlemmar i en sameby möjligheten att låta renar beta på annans mark och använda vatten för underhåll.
- Sameby: En sameby är både ett geografiskt område och en ekonomisk samarbetsform. Den består av medlemmar som organiserar och bedriver renskötsel inom byns område.
- Medlemskap: För att kunna utöva renskötselrätt måste man vara medlem i en sameby.
- Renmärken: Renägare märker sina kalvar med ett personligt renmärke, ett unikt märke som är registrerat hos Sametinget och som följer kalvens mamma.
- Omärkta renar: Om en ren inte märks under sommaren, går ägandet över till samebyn.
- Koncessionssamebyar: I koncessionssamebyar i Norrbotten finns en speciell ordning där även icke-samer som bor i området kan äga renar, så kallade skötesrenar. Dessa renar sköts dock av koncessionssamebyarna.

Denna lagstiftning tillgodoser de samer som är medlemmar i en sameby men rent historiskt finns det flera grupper i norra Sverige som har haft renar som husdjur. Även dessa gruppers rättigheter bör beaktas i en nationell lagstiftning.

Sedan är det rent principiellt konstigt att djurhållningslagstiftning utgår ifrån enskilda medborgares etnicitet. En mer rimlig hållning är att djurhållning utgår ifrån djurets

välstånd samt att man kan hålla djur på ett sådant sätt att de mår bra och att det finns en fungerande ekonomi i exempelvis köttproduktionen.

Att samerna även framgent skall ha rätt att hålla ren som vandrar fritt är för mig en självklarhet men det är inte lika självklart att det måste ske på ett sätt där andra samer eller icke-samer hindras ifrån att äga renar för köttproduktion.

Forskning visar att kväner ägt renar, vilket framgår av bouppteckningar från slutet av 1800-talet och framåt. Men deras rätt försvann när man senare reglerade ägandet av ren. I ett modernt samhälle måste vi klara av både privat äganderätt samt sedvanerätt oavsett om det handlar om fiske, jakt eller renskötsel.

Regeringen bör därför se över nuvarande lagstiftning avseende renhållning så att den blir mer allmängiltig.

Magnus Jacobsson (KD)